

• *Писма до редакцията* •
• *Letters to the Editor* •

ЗА НАЧАЛОТО НА СВЕТСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 19. ВЕК

На стр. 469 и 470 от списанието „Химия“ (2007 г.) е поместена, по интересен начин, информация, свързана с началото на Първия български университет — Софийския университет „Св. Климент Охридски“ [1]. Със създаването на този университет през 1888 г. се поставя началото на Висшето образование в България. Горещо препоръчвам на редакцията на списанието да публикува материала на учителката Руска Илиева Динкова и по този начин да запознае читателите на списанието, а по този начин и българските граждани, с интересни и малко популярни факти, свързани с поставяне началото въобще на светското образование у нас. Тези факти са представени в музейна експозиция, създадена и открита в гр. Свищов на 21.05.2010 г. Ще започнем може би с най-ценния експонат в нея, „Кондика“ на училището, създадено в Свищов от възрожденския учител Емануил Васкидович. Оригиналът на този кондик се съхранява в Архива на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“. На фиг. 1 е показано ксеро-копие на първата страница на кондика.

Фиг. 1. Кондик на училището в Свищов

Както се вижда от тази страница, става дума за „Славянобългарско“, а не за гръцко училище, на което през 1824 г. започва да се води „Кондик“. Води го известният тогава свищовлия Христаки Хаджиденкович — дядо по бащина линия на автора Цветан Радославов на съвременния Химн на България „Мила Родино“. Самото училище е създадено през 1815 г. и в него са започнали своето образование двама от четиримата професори, които са разработили основната документация за откриването на Софийския университет през 1888 г. Това са професорите Емануил Иванов и Иван Шишманов [2].

Специално Ем. Иванов се счита и за създател на „Физико-математическия отдел на Софийския университет през 1889 г.

Първите финансови средства за откриването на музейната експозиция бяха осигурени от „Тръста за Централна и Източна Европа за граждански инициативи“. Директор на тръста е г-жа доц. д-р Райна Гаврилова. За този

жест, на нея и на ръководството на „Работилницата за граждански инициативи“ българската културно-просветна общественост ще бъде винаги благодарна, защото чрез него беше фактически съхранена за поколенията една светиня за началото на българското светско образование от първата половина на 19. век.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Тошев, Б.В.** Щедър подарък в полза на Софийския университет (Евлоги Георгиев — Фердинанд — Константин Величков). Химия 16, 469-470 (2007).
2. **Арnaudов, М.** Алманах на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Животописни и книгописни сведения за преподавателите. Придворна печатница, София, 1940, с. 222-223; 679-682.

✉ **Професор Иван Ганчев/Professor Ivan Ganchev**
32, Khan Krum Str.,
1000 Sofia, Bulgaria